

Hol épüljön fel a szegedi egyetem.

A mérnökegyelet vita-ülése.

Szeged, március 31. (Saját tudósítónktól.) A Magyar Mérnök- és Építészegylet szegedi csoportja kedden délután rendkívül érdekes és tanulságos vitatülést rendezett a városháza közgyűlési termében. A vitatülést, amelynek tárgya az egyetem elhelyezésének problémája volt, szépszámu hallgatóság jelenlétében hat óra után nyitotta meg Thiering Oszkár elnök, műegyetemi magántanár és felkérte Berzenczey Domokos műszaki főtanácsost, a városi mérnökség vezetőjét, előadása megtartására.

Berzenczey Domokos általános tetszéssel fogadott előadását azzal vezette be, hogy rámutatott a kérdés nagy fontosságára. Ezután ismertette az elhelyezés számbavehető lehetőségeit. Három megoldás kínálkozik: Ujszeged, a Mars-tér és a Belvárosnak a fogadalmi templom és a Tisza folyó közti rendezetlen része. Ujszeged lenne a legideálisabb megoldás, mert az egyetem épületeit ott lehetne legszebben, legkényelmesebben elhelyezni. Ujszeged ellen azonban súlyos kifogások vannak, elsősorban a közművek teljes hiánya — amelynek kiküszöbölése tízenhatmilliárdba kerülne — a várostól való távolsága és az a körülmény, hogy fel kellene áldozni az ujszegedi villanegyednek a Népkert egy részével együtt. Ujszeged ezenkívül, mely fekvése miatt, a legegészségesebb területe a városnak. — A Mars-tér elég alkalmas terület lenne, nem esik messze a város centrumától, a város természetes fejlődési vonalában fekszik, főelőnye, hogy szabad telek és azonnal meg lehetne rajta kezdeni az építkezést. Az egyetem szempontjából azonban súlyos kifogások lehetnek ellene. Nem megfelelő a környezete, gyárak, kaszárnya, börtön nem alkalmas háttér egyetemi klinikák számára. Közművei nem tökéletesek, hétmilliárdba kerülne tökéletesítésük. A harmadik megoldás lenne a legjobb: a belvárosi. Ezzel két fontos célt érne el a város. Szabályozhatná egy csapásra ezt az elhanyagolt és visszamaradt városrészt az egyetem megfelelő elhelyezésén kívül. A terület tíz és félföld, amelyből nyolc hold a kisajátítandó, a többi már a város tulajdona. A telkek kisajátítása körülbelül 16 milliárd koronába kerülne. A tiszaparti fronton szépen kiépülhetnének a klinikák és modern városrész keletkezne így a jelenlegi zeg-zugos, viskóöreg helyén. Jellemző, hogy ezen a 10 holdnyi területen mindössze százkilencvenhét lakás van és alig ezer ember lakik. A városnak a belvárosi megoldás esetén gondoskodnia kellene az ottani lakosok elhelyezéséről is, ami a mai lakáviszonyok mellett meglehetősen súlyos feladat. Mivel a terület kisajátítandó, az építkezés azonnali megkezdése nem igen lehetséges. Ez az oka annak, hogy a kevésbé alkalmas Mars-téri megoldás mellett kell állást foglalnia, mert ott azonnal megkezdhetik az építkezést, ami a munkanélküliség szempontjából nagyon kívánatos lenne, de a szegedi egyetem biztosítása szempontjából is.

Berzenczey Domokos nagy tetszéssel fogadott előadása után megindult a vita. Elsőnek Riegler Gusztáv egyetemi tanár szólalt fel. Az egyetem orvoskarának álláspontját tolmácsolta. Az orvosi kar az ujszegedi megoldást teljesen alkalmatlannak tartja. Ha választani lehet a Mars-tér és a Belváros között, feltétlenül a Belváros az előnyösebb, de az orvosi kar szükség esetén a Mars-téri megoldáshoz is hozzájárul.

Csengery János egyetemi rektor teljes egészében elfogadja Berzenczey Domokos gondolatmenetét, de más következtetést von le belőle. Ha a belvárosi megoldás a legjobb, a legsebbe, a legalkalmasabb, akkor ezt kell választani és el kell háritani az esetleges akadályokat. Pillanatnyi nehézségek miatt meghátrálni nem szabad.

Wimmer Fülöp kamarai elnök határozottan állást foglal a Mars-téri megoldás ellen közgazdasági szempontból. A Mars-térnek ugyanis fontos ipari és kereskedelmi szerepe lesz a közeljövőben. Ott lesz a tanyai vasút végállomása, ott épül fel a vásárcsarnok és rövidesen oda kerül az iparospiac.

Schmidt Ferenc vasuti műhelyfőnök Rókusra, a donánygyár mögé helyezné legszívesebben az egyetemet. Bíró Benő műszaki tanácsos azonban alkalmatlannak minősíti ezt a megoldást,

mert a mocsaras városrész egyáltalában nem alkalmas az egyetemi klinikák számára.

Dr. Kovács József véleménye szerint a bölcsészeti és jogi fakultásokat a Belvárosban, az orvost pedig a Kálvária-téren kellene elhelyezni.

Ezután dr. Kubinyi egyetemi tanár, a szülészeti klinika vezetője tartott igen érdekes előadást a modern egyetemi építkezésekről. Utalt a debreceni egyetem példájára, amelyet egy hollandi szakértő annyira kritizált. Debrecen a városon kívül, a Nagyerdőben építette fel az egyetemet. Igaz, hogy páratlanul szépen, de a valóságban nem bizonyult praktikusnak ez a megoldás. Szeged város fekvése miatt nem nyújt sok lehetőséget. A körülfészen belüli levő területeiről lehet csak szó. A terek fölázdozását közegészségügyi szempontból ellenzi, éppen

A francia biztonsági szerződés.

Páris, március 31. A *Matin* jelenti, hogy Herriot tegnap közléseket tett a kamara külügyi bizottsága küldöttségének a megkötendő biztonsági szerződésről. A közlésből kiderült, hogy a francia kormány szeretné, ha Hollandia is csatlakoznék a szerződéshez.

A francia kormány még két másik pontnak szentelt különös figyelmet. Elsősorban annak, hogy Németország bizonyos mozgási szabadsá-

ezért a Mars-téri megoldást nem találja elfogadhatónak. Az egyetlen megfelelő lehetőséget a belvárosi megoldás nyújtja. A folyópárt levegőssé, pormentessé, csendessé teszi a környéket. A kisajátítás nem akadály, mert előbb-utóbb rendezni kellene úgy is ezt a városrészt és akkor a kisajátítás úgy sem kerülhető el.

Berzenczey Domokos mondotta el ezután a záróbeszédét. Beismeri, hogy a belvárosi megoldás lenne a legjobb, azonban két fontos ok szól mégis a Mars-tér mellett. Ott azonnal meg lehet kezdeni az építkezést, ami nagyon enyhíti a munkanélküliséget és azonnal elhárítja a szegedi egyetem megszüntetésének lehetőségét.

— Ha egyetem megszüntetéséről lehet szó, a második egyetemet semmi esetre sem szüntetik meg a harmadik és a negyedik egyetem előtt — szólott körbe Csengery János.

Berzenczey Domokos ezután megköszönte a felszólalók észrevételeit. Thiering Oszkár ezután bezárta a vitatülést.

Az angol hadügyminiszter

a béke irányában való fejlődést reméli.

London, március 31. Worthington Evans hadügyminiszter tegnap Readingben megtartott beszédében azt mondta, hogy Anglia a békét és a kontinensen való lezserelést óhajtja. Angliának saját érdekében áll, hogy Franciaország számára a biztonságérzetet kölcsönözze. Ezen összefüggésben új tény merült fel. Németország első ízben jelentette ki hajlandóságát azon tekintetben, hogy elhagyja a nyugati határokat és

got tart fenn magának a keleti határok revíziója tekintetében, amennyiben a döntő bíróság lehetőségét javasolja Lengyelországra és Csehországra vonatkozólag, másfelől Németország előkészíti Ausztria csatlakozását.

Herriot bemutatta a küldöttségnek az angol kormány közlését, amely tisztán csak bizonyos homályos pontokat nyújt arra, hogy Lengyelországnak biztonságot nyújtson.

olyan szerződést köt, amelyben lemond minden arra irányuló kísérletről, hogy ezen határoknak a megváltoztatását háborúval kényszerítse ki. Ugy látszik, mintha új fejlemények küszöbén állnánk. Azt azonban még nem lehet megmondani, hogy a helyzet miként fog kialakulni; csak annyit lehet mondani, hogy *alapos remény van a béke irányában mutatkozó jótékony fejlődésre.*

A Vigadó bérlete körül.

Szeged, március 31. (Saját tudósítónktól.) A szegedi városházán tegnap egy rendkívül jellemző és tanulságos árlejtés folyt le. Az ujszegedi Vigadó öt éves bérletére tartottak versenytárgyalást. A refraktánsok zárt borítékban juttatták el ajánlataikat a város tanácsához és a tanács kiválasztotta a legjobbnak, legelfogadhatóbbnak látszót. Az eset egymagában nagyon jelentéktelen, szót sem érdemelne, hiszen alig mulik el nap ilyen, vagy ehhez hasonló versenytárgyalás nélkül. Versenytárgyaláson adja ki a város a javítási munkákat éppen úgy, mint versenytárgyalással dönti el, kit bizzon meg valamilyen nagyobb arányú építkezési munkával.

Az ujszegedi Vigadó bérletére tartott versenytárgyalás előzményei azok, amelyek az esetet különösen figyelemreméltóvá teszik, mert ezek az előzmények jellemzik valahogyan nem csak Szeged város, hanem az egész ország közigazgatását. Az ujszegedi Vigadóval röviden az történt, hogy a régi bérlő szerződése lejárt és a tanács annak idején — méltányolva az Ujszegedre járó sörivők meglegedését — hozzájárult a lejárt szerződés meghosszabbításához. A Vigadóberlet valószínűleg jól jövedelmező üzlet, mert érdeklődött iránta egy másik vendéglős is, aki beadványában kétezer aranykoronával több bért ajánlott föl érte, mint amennyiért a régi bérlő megkapta. A tanács erre — nagyon helyesen — megváltoztatta eredeti határozatát és az előnyösebb ajánlatot fogadta el. A régi bérlő azonban, aki nagyon kiérdemelhette az Ujszegeden vigadók meglegedését és szimpátiáját, nem nyugodott meg a tanács határozatában, hanem megapellátta azt a közgyűléshez — fenntartva kétezer koronával szerényebb béráránlatát. A közgyűlésen furcsa dolog történt. Ékes és lelkes felszólalások hangzottak el a régi, szimpatikus bérlő mellett és a felszólalások következtében úgy alakult a hangulat, hogy a város törvényhatósági bizottsága gavalléros tempóval lemondott a kedvezőbb ajánlat tekintélyes előnyéről és merő

szimpátiából visszaadta a Vigadót a régi bérlőnek.

A közgyűlés alyaféle határozatát is megapellátta. A belügyminiszter megsemmisítette a közgyűlés szimpátia-határozatát és arra utasította a várost, hogy saját, jól felfogott érdekében nyilvános versenytárgyaláson hasznosítsa a Vigadót és a szerződést a legtöbbet ígérővel kösse meg.

A belügyminiszter rendeletét hajtotta végre hétfőn a tanács és az eredmény az, hogy a Vigadó bérletéért három és félezer aranykoronával többet kap a város, mint amennyit a közgyűlés gavalléros határozata értelmében kapott volna. Igaz, hogy így is csak a régi bérlő maradt a kocsmá, de a kérdés lényegén ez egyáltalában nem változtat semmit.

Ehhez a különben jelentéktelen esethez nagyon érdekes észrevételeket lehetne fűzni. Rá lehetne mutatni arra, hogy a lejárt mandátumu városi parlamentek milyen könnyű szívvel mondanak le a város jövedelmeiről, ha valami szimpatikus magánember anyagi és üzleti érdekének kielégítéséről van szó; ki lehetne fejteni ezzel szemben azt is, hogy milyen elkésredett és késhegyig menő ellenállást fejtenek ki, amikor a gavalléria polgári kötelességet is jelentene és egyéni áldozattal járna. Rá lehetne mutatni az állandó földbérharckokra és azokra a meddő törekvésekre, amelyeknek az a nagyon szerény végcélja, hogy a város ingatlan vagyonának áldásait ne csak azok élvezzék, akik a legkevésbé viselik a közterhekből. Meg lehetne említeni az alsótanyai gazdák nagy hadakozását a — vasút ellen, csak azért, mert néhány aranykorona hozzájárulást mer követelni tőlük a vasutépítő város.

De hát kár lenne foglalkozni ezekkel a közismert és untig ismert dolgokkal, hiszen még az alsótanyai gazdák számára is talált mentességet a polgármester. Őnző fukarságukat csak magában véve tiszteltetreméltó konzervativizmusnak minősítette.

A Vigadó-esetből azt kívánjuk csak meg-